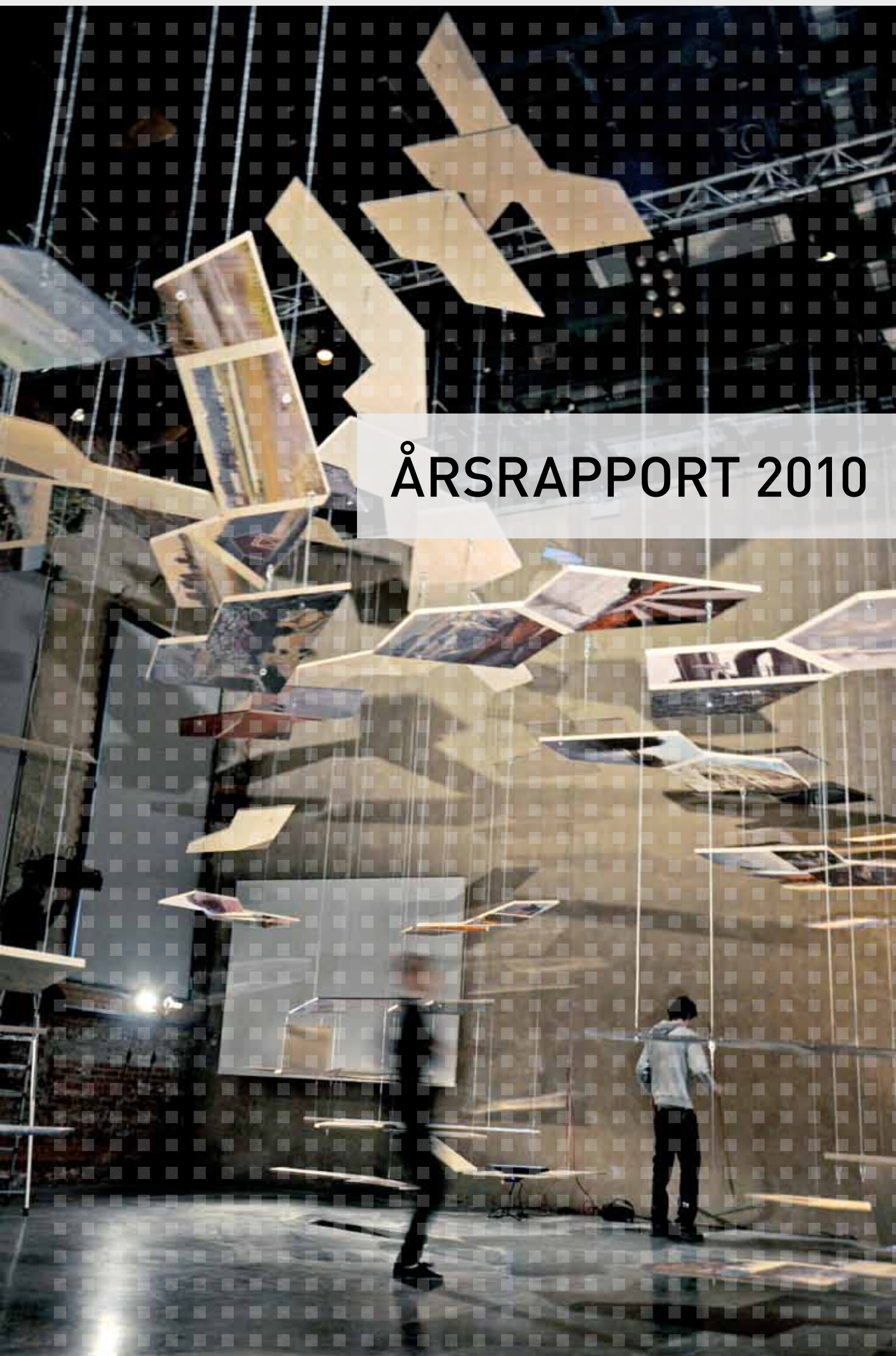

ÅRSRAPPORT 2010

FORSIDEFOTO: Nicolai Fontain
GRAFISK UTFORMING: Kristin Bø

Innhold

01 DESIGN OG SAMFUNN	6
DESIGNMETODIKK GIR BEDRE HELSETJENESTER	7
Design uten grenser	10
Implementering av Statens designkonkurranse 2008	10
02 LOKALMILJØ OG OFFENTLIG ROM	11
ELDRE I SENTRUM	12
Bylab	15
Europan	15
TAB	15
03 INNSIKT OG UNDERVISNING	16
OSLO ARKITEKTURTRIENNALE	17
Utstillinger	20
Kveldsmøter, helgearrangementer, sykkelturner og byvandring	20
FORMlab design- og arkitekturverksted	20
Lærerkurs i design og arkitektur	21
Nye www.norskform.no	21
Utdeling av Norsk Forms priser	21
Villa Stenersen	21
04 PROFILERING OG POLICY	22
Internasjonal profilering	23
STATUS.NÅ 2010 – oppfølging av arkitekturpolitikken	24
KULTURELT MANGFOLD	26
OM NORSK FORM	27
Norsk Forms aktiviteter	28
Regnskap for 2010	31

Norsk Form 2010

Norsk Form har befestet rollen som en vesentlig formidler av norsk samfunnsorientert arkitektur og design til et bredt allment publikum – nasjonalt og internasjonalt. Profileringen av norsk design og arkitektur internasjonalt har vært intensiv i 2010, men ikke på bekostning av satsingen hjemme og rundt DogA Norsk Design- og Arkitektursenter.

Aktivt publikumsprogram

Det største publikumsløftet i 2010 var Oslo Arkitekturtriennale, som ble arrangert for fjerde gang og er et ambisiøst partnerskap for formidling og debatt omkring arkitektur som samfunnsfaktor.

Norsk Form er en av fem partnere i Oslo Arkitekturtriennale. Fjorårets triennale belyste og konkretiserte regjeringens nye arkitekturpolitikk fra 2009. Navet i triennalen var Youngstorget, hvor Norsk Form bidro med arkitekturverksteder for barn. På DogA sto triennalens hovedutstilling «Manmade Environment» om nordisk landskapsarkitektur. Utstillingen ble produsert i samarbeid med Dansk Arkitektur Center og ble første gang vist under triennalen. I 2011 vandrer utstillingen videre til København, Stockholm og Helsinki.

På programmet stod også sykkelturer, filmvisning, flerkulturelle workshops og medvirkningsprosjekter. I Grønlandsleiret arrangerte Norsk Form en pop-up-utstilling og et flerkulturelt prosjektrum i samarbeid med Kirkens Bymisjon. Norsk Form arrangerte også pressereise og faglig program for 15 internasjonale journalister.

Rådgiver i arkitekturpolitikken

Det første statussymposiet om den norske arkitekturpolitikken ble arrangert under triennalen i samarbeid med Kulturdepartementet og Norges forskningsråd. Oppsummeringen «Status.nå 2010» bekreftet at ett år etter at den norske arkitekturpolitikken ble lansert, var 50 % av tiltakene gjennomført og resten i gang. Symposiet bekreftet arkitekturpolitikkenes nødvendighet og gav konstruktive bidrag til oppfølgingsarbeidet. En oppfølging der Norsk Form er tildelt en sentral rolle av Kulturdepartementet.

Intensiv internasjonal profilering

Minst 3,2 millioner mennesker opplevde det beste av norsk arkitektur og design i utstillingen «Detour Shanghai» i den norske paviljongen på Expo i Kina. Utstillingen ble arrangert i samarbeid med Statens vegvesen / Nasjonale turistveger. Foruten utstillingen inviterte Norsk Form og Kulturdepartementet også til et større seminar for studenter og fagpersoner om norsk arkitektur. I New York City ble utstillingen «Nordic Models» om nordisk kunst og arkitektur presentert for et stort publikum i samarbeid med American Scandinavian Foundation.

Gjennombrudd for design i offentlig sektor

Norsk Form arbeider for økt kunnskap om design og arkitektur i et samfunnsmessig perspektiv gjennom prosjekter som illustrerer hvordan disse fagfeltene kan bidra til økt kvalitet på ulike samfunnsområder. På designfeltet har Norsk Form hatt gjennombrudd med prosjekter som tydeliggjør at strategisk bruk av design øker kvaliteten i offentlige tjenester.

Statens designkonkurranse 2010 «Design og helse» ble arrangert i samarbeid med Helsedirektoratet og viser hvordan bruk av designmetodikk kan gi bedre helsetjenester. Ved å benytte brukerinnsikt som drivkraft for innovasjon og tjenesteutvikling kan pasientopplevelsen forbedres og tjenestekvaliteten heves. 24 designbyråer fra hele landet konkurrerte om å forbedre pasientopplevelsen på Oslo legevakt og å utvikle et forebyggende diabetestilbud for innvandrerkvinner i Drammen kommune. Vinnerne av Statens designkonkurranse 2010 bidrar til å bedre fremtidens helsetjenester.

Norsk Form arbeidet også for å forankre Statens designkonkurranse som det offentlige verktøy for nyskapende og gjennomførbare løsninger. De siste årenes arbeid med denne konkurransen har gitt konkrete og overbevisende løsninger som er rede til å møte et større publikum. Som resultat av Statens designkonkurranse 2008 «Design og demokrati» tilbyr for eksempel Kommunal- og regionaldepartementet alle landets kommuner nytt valgutstyr til fylkestings- og kommunestyrevalget 2011.

Spisser og prioriterer

2010 har vært nok et år med høyt aktivitetsnivå for Norsk Forms formidling og prosjekter, men også et år der drift, prosjekter og prioriteringer er gjennomgått, evaluert og revidert. Stiftelsen fikk ny direktør etter at Nina Berre ble avdelingsdirektør for Nasjonalmuseet – Arkitektur. Arkitekt Andreas Vaa Bermann ble ansatt og begynte sitt åremål i august.

Med en veletablert virksomhet og organisasjon som virker både nasjonalt og internasjonalt, er målet å styrke stiftelsens posisjon som toneangivende innen samfunnsorientert design og arkitektur. Utadrettet virksomhet overfor publikum, med opplysning og debatt i offentligheten, og videreutvikling av DogA Norsk Design- og Arkitektursenter som et kraftsentrum innen norsk design og arkitektur har topp-prioritet framover.

Andreas Vaa Bermann
Direktør

Paul H. Amble
Styreleder

---

01 DESIGN OG SAMFUNN

Med satsingsområdet Design og samfunn skulle Norsk Form i 2010:

- gjøre design tydelig som verktøy til løsning av samfunnsmessige oppgaver for offentlige og private aktører.
- utvikle og spre kunnskap om hvordan design påvirker vår livskvalitet, med vekt på fellesskapsløsninger og offentlige tjenester
- skape og presentere nye samarbeidsforhold mellom designere, næringsliv og samfunnsliv

Viktigste satsinger under Design og samfunn i 2010 var utvikling av Statens designkonkurranse 2010, implementering av Statens designkonkurranse 2008 og drift og evaluering av Design uten grenser.

DESIGNMETODIKK GIR BEDRE HELSETJENESTER

FOTO NESTE OPPSLAG: Ivan Brodey, Sletten & Østvold

Høsten 2010 konkurrerte 24 designbyråer fra hele landet om oppdragene i Statens designkonkurranse 2010. Temaet var Design og helse.

Juryen hadde en tøff jobb med å rangere bidragene. Men designbyrået Zoot AS i Oslo og Kadabra produktdesign i Trondheim var best på idé, kompetanse og gjennomføringsevne.

– Vinnerne av konkurransen er sterke og viser at designprosesser er et godt verktøy for innovasjon i de offentlige tjenestene. Næringslivet vet å utnytte dette verktøyet, det offentlige bør også gjøre mer av det, sier Andreas Vaa Bermann, direktør i Norsk Form.

Zoot skal jobbe med legevakt

Designbyrået Zoot AS skal i samarbeid med Brand Management Group og Engine Service Design utføre oppdraget «Trygg og informert fra A til Å». Målet er å forbedre brukeropplevelsen pasienter og pårørende har i ventetiden hos Legevakten i Oslo.

Juryen likte spesielt deres gjennomtenkte prosess med en bredde av relevante metoder. Et sterkt grep er fokuset på forholdet mellom forventninger og faktiske opplevelser.

Kadabra skal jobbe med diabetestilbud

Designbyrået Kadabra produktdesign skal i samarbeid med Blueroom og Innovativoli utføre oppdraget «DiaHelse». De skal utvikle et forebyggende helsetilbud for kvinner fra Sørøst-Asia med type 2-diabetes i Drammen.

Juryen ble imponert over deres fokus på aktiv kompetansebygging og formidling av tilegnet kunnskap. Det bidrar til at prosjektet skiller seg ut.

Designmetodikk gir bedre helsetjenester

Norsk Form mener tjenstedesign kan bidra til å løse helsesektorens utfordringer. Ved å benytte brukerinnsett som drivkraft for innovasjon og tjenesteutvikling kan pasientopplevelsen forbedres og tjenestekvaliteten heves. Slik kan man møte forventningene til helsetjenestene. Vinnerne av Statens designkonkurranse 2010 vil bidra til konkrete eksempler på hvordan designmetodikk kan være et viktig verktøy for bedre helsetjenester i framtiden.

Zoot As og Kadabra produktdesign begynner å arbeide med prosjektene i 2011. Oppdragene utføres i tett samarbeid med helsefaglig ekspertise, førstelinjepersonell og brukere av tjenestene.

STATENS DESIGNKONKURRANSE

- Konkurransen stod om to betalte oppdrag i helsevesenet, til en verdi av 500 000 kroner hver.
- Konkurransen er et samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Legevakten i Oslo og Norsk Form.
- Oppstart for prosjektene er 2011.
- Statens designkonkurranse ble arrangert for 5. gang i 2010.

Design uten grenser

Prosjektet Design uten grenser bruker designernes kreative og analytiske evner til å bedre levekårene i utviklingsland. I Uganda har Norsk Form arbeidet med design av et økologisk urinal for hjemmebruk i den urbane slummen og design av hjelm for mopedførere. I Guatemala har prosjektene omhandlet design av sykkelveinett og innovasjon i håndverkssektoren. I Norge har designere fra Uganda og Guatemala jobbet med prosjekter hos Laerdal Medical i Stavanger, Spor Design i Hammerfest og Håkki i Oslo. I tillegg ble prosjektet Zumos – tekstilhåndverk i Guatemala fulgt opp. Kuratering av utstilling om Design uten grenser, planlagt vist på DogA i 2012, ble påbegynt. Etter ønske fra Norsk Forms styre ble det gjennomført en evaluering av Design uten grenser med henblikk på fremtidig utvikling av prosjektet etter 10 års drift. Samarbeidspartnere: Norad, Fredskorpset, lokale universiteter og organisasjoner.

Implementering av Statens designkonkurranse 2008: Design og demokrati

Som resultat av Statens designkonkurranse 2008, tilbyr Kommunal- og regionaldepartementet alle landets kommuner nytt valgutstyr til fylkestings- og kommunestyrevalget 2011. Norsk Form fulgte i 2010 opp evaluering foretatt under Stortingsvalget 2009, deltok i ressursgruppe for videreutvikling og slutføring av valgutstyret og fullførte del to av test- og brukerundersøkelse (lagring og transport av valgutstyr). Norsk Form arbeidet også for å forankre Statens designkonkurranse som det offentliges verktøy for nyskapende og gjennomførbare løsninger.

LOKALMILJØ OG OFFENTLIG ROM

02

Med satsingsområdet Lokalmiljø og offentlig rom skulle Norsk Form i 2010:

- fokusere på fysiske kvaliteter og mangfoldig bruk i lokalmiljøer og offentlige rom
- diskutere sammenhenger mellom omgivelser og sosial integrering, med vekt på barn og eldres rolle i by- og tettstedsmiljøene
- bidra til nyskapende løsninger for boliger, skoler og offentlige rom
- bidra til økt kompetanse i kommunal tettstedsplanlegging

Viktigste satsinger under Lokalmiljø og offentlige rom i 2010 var Bylab, utvikling av pilotprosjekter for eldrebølgens boformer og European.

ELDRE I SENTRUM

FOTO: Tore Fjell

Morgendagens eldre vil bo sentralt og leve aktivt. Derfor må omsorgssektoren revolusjoneres. Dette er nemlig ikke hverdagen for eldre i omsorgsboliger i dag.

Noen omsorgssentre er samlokalisert eller er nabo til andre offentlige eller private virksomheter. Erfaringene viser at slike løsninger gjør at beboerne blir en del av et større fellesskap. Naboskap til en skole kan både føre til kontakt mellom unge og eldre og en naturlig overføring av erfaring og kunnskap. Sambruk mellom omsorgssenter og kulturhus betyr at beboerne på omsorgssenteret kan gå i tøflene på kino eller til idrettshallen for å se barnebarnet spille fotball. Integrering av omsorgssenteret i et kjøpesenter gjør at de eldre får tilgang på et pulserende liv, kan gå på kafé og gjøre innkjøp sammen med andre. Dette er eksempler på omgivelser som er i samsvar med forventninger fra morgendagens eldre.

Samarbeid på tvers

Utfordringene innen eldreomsorgen kan ikke løses av omsorgssektoren alene. Kommunene må organisere sine ressurser slik at alle etater trekkes inn i planarbeidet på en forpliktende og likeverdig måte. Helse- og omsorgssektoren må trekkes inn før reguleringsplanen er vedtatt.

Norsk Form videreførte i 2010 det tverretatlige kommunenettverket som består av 13 store og små kommuner fra hele landet og Kirkens Bymisjon. Kommunene deltar med representanter fra plan- og bygnings-, kultur- og helse- og omsorgssektoren. Nettverkets oppgave er å bygge opp kompetanse og erfaring om nye og utradisjonelle omsorgsboliger og formidle det til landets kommuner. Nettverket publiserte i 2010 dokumentene «Omsorgspolitik for morgendagens eldre - 7 gode råd» og «Eldre i sentrum». Disse ble distribuert til alle landets kommuner. I tillegg ble to studieturer og fire nettverksmøter gjennomført. Norsk Form deltok også i det regjeringsoppnevnte utvalget Innovasjon og omsorg.

Omsorg er mer enn omsorg

«Vi former og vi formes av våre omgivelser» sa Winston Churchill. De fleste brukerne av omsorgssektoren er ikke i en slik situasjon. De er mer eller mindre prisgitt sine omgivelser. Planlegging, utforming og møblering fordrer derfor at det legges vekt på å utvikle trivselsskapende omgivelser.

ELDRE I SENTRUM

- Norsk Form har opprettet et tverretatlig kommunenettverk som består av 13 kommuner og Kirkens Bymisjon.
- Nettverkets oppgave er å bygge opp kompetanse og erfaring om nye og utradisjonelle omsorgsboliger og formidle det til landets kommuner.
- Nettverket utarbeidet i 2010 dokumentet «Omsorgspolitik for morgendagens eldre – 7 gode råd».

Bylab

Bylab jobbet i 2010 med oppvekstvilkårene til barn, unge og eldre i mellomstore norske byer. Våren 2010 ble norske byer invitert til å delta i prosjektet. Ut fra 20 interessenter ble det etablert partnerskap med planetaten i Haugesund, Florø, Jessheim, Moelv og Sarpsborg. Fra før var det etablert samarbeid med Kongsberg. Oppstartsmøter og befaringer ble gjennomført i alle byene, og felles oppstartsmøte ble avholdt i Trondheim. Prosjektet har dokumentert og diskutert aktuelle problemstillinger i byene og jobbet aktivt med å kommunisere erfaringer og fagstoff på våre hjemmesider. Basert på erfaringer reformuleres og spisses Bylabs strategi for 2011.

European

European er verdens største konkurranse for arkitekter under 40 år med fokus på innovasjon og nytenkning i byutviklingen. I januar 2010 ble vinnerne av E10 i de norske byene annonsert under et arrangement på DogA. I Norge deltok Oslo, Trondheim og Vardø med tomter. Utstillingen Eurovisions ble vist på DogA, og det ble arrangert to kveldsmøter om European. Det ble også arbeidet med valg av byer og skriving av konkurranseprogram for E11, som lanseres i februar 2011.

TAB

Tverrfaglig arena for byutvikling (TAB) er et formidlingsprosjekt for debatt om byutvikling. Hovedaktiviteten er konferanser. Det ble arrangert to konferanser: «Regional utvikling – en illusjon?» og «Kontinuitet og endring, om vern og utvikling», den siste i samarbeid med Byutviklingskomiteen i Oslo. TABs partnere i 2010 var Norsk Form (sekretariat), Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten, Oslo Arkitektforening, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO), Institutt for landskapsplanlegging ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB).

03

INNSIKT OG UNDERVISNING

Med satsingsområdet Innsikt og undervisning skulle Norsk Form i 2010:

- bidra til å øke grunnlaget for deltagelse og meningsutveksling i arkitektur- og designspørsmål hos barn og unge, lærere i grunn- og videregående skole, politikere, beslutningstakere og det allmenne publikum
- bidra til økt fokus på Norsk Forms kjerneområder i nasjonal presse
- påvirke og styrke formundervisningen i grunn- og videregående skole
- bruke eksisterende kunnskap, resultater og erfaringer fra Norsk Forms øvrige felt i formidlingen

Viktigste satsinger under Innsikt og undervisning 2010 var lansering av Norsk Forms nye nettsider, FORMlab-aktiviteter nasjonalt og aktiviteter i forbindelse med Oslo Arkitekturtriennale 2010.

OSLO ARKITEKTUR- TRIENNALE

FOTO NESTE OPPSLAG: Bjørbekk & Lindheim Landskapsarkitekter

Oslo Arkitekturtriennale ble arrangert for fjerde gang høsten 2010. Tema for triennalen var arkitekturpolitikk for morgendagen. Hvilken kvalitet i omgivelsene skal vi etterstrebe, og hvilken arkitektur skal gi rammer om våre liv i tiårene framover?

Kurator for årets triennale var arkitekt Bjarne Ringstad. Hans valg av tittel, MAN MADE, viser til våre bygde omgivelser. Hvert år investeres det milliarder i planlegging og bygging av arkitektur som blant annet omfatter veier, boliger, sykehus, skoler og kulturhus. Samtidig utfordres naturgrunnet av vårt levesett og de fysiske miljøene vi skaper. Det er grunn til å spørre om dagens prioriteringer gir gode løsninger og svar med hensyn til morgendagens utfordringer.

Utstillingen Manmade Environment, som var et samarbeid mellom Norsk Form og Dansk Arkitektur Center, var hovedutstillingen under Triennalen. Gjennom prosjekter fra alle de fem nordiske landene, viste utstillingen at landskapsarkitektur handler om langt mer enn estetikk. Brukt strategisk kan landskapsarkitektur gi bærekraftige løsninger og bedre levekår både i byen og på landet.

Blant de norske prosjektene i utstillingen er Sukkerbiten av Lalaland, som viser hvordan landskapsarkitekter bidrar til positiv byutvikling i et område der trafikk og industri tidligere har avskåret befolkningen fra sjøsiden, og Nansenparken på Fornebu av Bjørbekk & Lindheim Landskapsarkitekter.

For å nå et nasjonalt publikum ble det produsert en 360 graders visning av utstillingen, som ble publisert på Norsk Forms nettsider. Det ble også arrangert omvisninger og verksted i utstillingen for barn og unge, samt offentlige omvisninger hver søndag. I forbindelse med utstillingen publiserte Norsk Form boken *New Nordic Scopes*. I tillegg arrangerte Norsk Form kveldsmøtene *Veien til sykkelhimmelen* og *Medvirkning for bedre byrom*, samt sykkelturene *Den feilslåtte byen* og *Den hemmelige hagen*. Det ble arrangert BaByvandring på Furuset og to filmkvelder på Villa Stenersen. Norsk Form deltok også i formidling av arkitektur for barn og unge på Youngstorget, arrangerte symposiet *status.nå 2010* og en pressereise for utenlandske journalister.

Et prosjekt som vakte stor interesse, var MAN MADE COMMUNITY. Prosjektet belyste gjennom kveldsmøte, workshop og utstilling hvordan et hus for hjemløse østafrikanere på Grønland i Oslo også kan bli et kulturhus for nabolaget. Somaliere, politikere, naboer og andre i nærmiljøet deltok i prosessen. Prosjektet realiseres av Kirkens Bymisjon i 2011.

Oslo Arkitekturtriennales hovedutstilling, Manmade Environment, vil i 2011 vises i København, Stockholm og Helsinki.

OSLO ARKITEKTURTRIENNALE

- Utstillingen Manmade Environment var hovedutstillingen under Oslo Arkitekturtriennale.
- Bildet viser Nansenparken av Bjørbekk & Lindheim Landskapsarkitekter, et av prosjektene som ble stilt ut.
- Oslo Arkitekturtriennale ble etablert i 2009 av Norsk Form, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Oslo Arkitektforening, Norske arkitekters landsforbund og Oslo Teknopol.

Utstillinger

Utstillingene skal sette design og arkitektur inn i et kulturelt og samfunnsmessig rammeverk og åpne opp for diskusjoner. Norsk Form arrangerte i 2010 sju utstillinger på DogA; Eurovisions, Vøringsfossen, Interweavings, Prisverdig, Manmade Environment og Prosjekt Morrinho.

Kveldsmøter, sykkelturer, helgearrangementer og byvandring

Formålet med Norsk Forms arrangementer er å gi økt kunnskap om design og arkitektur for fagfolk og et allment publikum. Arrangementene skal gi faglig oppdatering og rom for kritisk refleksjon og meningsutveksling. Arrangementene knyttes til andre aktiviteter, utstillinger og prosjekter i Norsk Form, men også til aktuelle problemstillinger for øvrig. BaByvandringene er en innføring i fagene design og arkitektur for foreldre i barselpermisjon.

Det ble i 2010 arrangert ni kveldsmøter, to helgearrangementer, to sykkelturer og en byvandring med totalt 1150 deltagere. Det ble også arrangert sju BaByvandringene med totalt 350 deltagere samt informasjonsmøter om Statens designkonkurranse med totalt ca. 70 deltagere.

FORMLab design- og arkitekturverksted

FORMLab er verksteder for barn og unge. I 2010 arrangerte Norsk Form 11 designverksted for 225 elever og 14 lærere, og 20 arkitekturverksted i regi av Den kulturelle skolesekken for 400 elever. 850 elever og 60 lærere deltok på omvisninger i utstillingene Eurovisions, Visuelt og Manmade Environment, og det ble arrangert tre omvisninger med verksted for 77 studenter. I tillegg deltok 145 barn på sommerleir. Det ble arrangert arkitekturverksted for 450 elever i Lørenskog kommune og for 247 elever på Elvebakken videregående skole i Oslo, Einar Granum kunstskele, Steinerskolen på Hedmarken, Steinerskolen i Oslo, Rudolf Steinerhøgskolen og Høgskolen i Telemark.

Som et forarbeid til Design uten grenser-utstillingen i 2012 ble det arrangert workshop med bygging av Shelter/husly sammen med et seminar om temaet for elever på Elvebakken videregående skole.

Lærerkurs i design og arkitektur

Norsk Form arrangerte fem kurs for 28 lærere for å øke lærernes kompetanse innen design og arkitektur. Skoler: Kannik skole i Stavanger, Rauma kommune, Hønefoss videregående skole, Steinerskolen i Oslo og Nansenskolen. Norsk Form arrangerte et ukesprogram i arkitektur som en del av etter- og videreutdanningsprogrammet for 12 lærere ved Høgskolen i Telemark.

Nye www.norskform.no

Norsk Forms nye nettside ble lansert i juni 2010. Løsningen oppleves funksjonell og oversiktlig. Sidene har nye funksjoner som RSS, podcast, bildevisningsmodus, kommentarfelt og «tips en venn». Analyse og brukertest av sidene gjennomføres i 2011. Det er utarbeidet og forankret en innholdsstrategi for nettstedet der prioritering av vedlikehold, optimalisering og kvalitet på innhold er vektlagt. Besøket til sidene har økt fra 81 550 unike brukere i 2009 til 89 898 i 2010. Det var 192 203 sidevisninger i 2009 og 251 987 i 2010.

Utdeling av Norsk Forms priser

Norsk Forms prisfest ble arrangert 2. september med cirka 300 besøkende. Kulturminister Anniken Huitfeldt delte ut Jacob-prisen til smykkekunstner Sigurd Bronger, Hedersprisen til kritiker Jorunn Veiteberg og Norsk Forms pris til ung formgiver til designer Daniel Rybakken.

Villa Stenersen

Det ble arrangert omvisninger i huset første søndag hver måned med 299 besøkende. 222 skolebarn besøkte villaen gjennom Den kulturelle skolesekken, og det ble arrangert fem filmkvelder med arkitektur som tema med 117 besøkende. Totalt besøkstall inkludert bestilte omvisninger og utleie var 1221. En vesentlig andel av midlene avsatt i grunnbevilgningen ble benyttet til FDV-kostnader, mot sitt opprinnelige formål.

---

04 PROFILERING OG POLICY

Med satsingsområdet Profilering og policy skulle Norsk Form i 2010:

- gi råd om arkitektur og design på et nasjonalt overordnet nivå og uavhengig av bransjeorganisasjonenes egeninteresser
- bidra til økt fokus på Norsk Forms kjerneområder i internasjonal presse
- følge opp Regjeringens arbeid med arkitekturpolitikken
- bidra til å utvikle en ny norsk designpolitikk
- bidra til å styrke Norges omdømme gjennom profilering av norsk arkitektur og design

Viktigste satsinger under Profilering og policy 2010 var oppfølgingen av Regjeringens arkitekturpolitikk og utvikling av to nye store utstillinger for internasjonal vandring.

Internasjonal profilering

Norsk Form arbeidet i 2010 aktivt for å promotere norsk design og arkitektur internasjonalt. Den største satsingen var utstillingen over Nasjonale turistveger i den norske paviljongen på Expo, Shanghai – besøkt av 3.2 millioner. I sammenheng med Expo hadde Norsk Form ansvar for et seminar om norsk arkitektur på Expo for kinesiske fagfolk, samt et kveldsarrangement for studenter ved universitetet Tongji. Kulturminister Anniken Huitfeldt deltok på begge arrangementene. Norsk Form bidro til en nordisk landskapsarkitekturutstilling ved Nordic Lighthouse, et fellesnordisk hus ved Expo. Et resultat av Norsk Forms aktive rolle i Kina er at en hel utgave av det kinesiske tidsskriftet World Architecture Review, som utgis februar 2011, presenterer Norsk Forms prosjekter og aktiviteter samt norsk samtidsarkitektur.

Norsk Form leder UD's fagutvalg og er UD's rådgiver innen fagfeltet. I 2010 mottok Norsk Form 11 presse- og ekspertreiser, og tok initiativ til en pressereise for 15 spesielt utvalgte journalister fra hele verden i tilknytning til Oslo Arkitekturtriennale. Dette resulterte i mange oppslag om norsk arkitektur i internasjonal presse.

Norsk Form var høsten 2010 ansvarlig for utvikling og visning av utstillingen Nordic Models, kuratert av arkitektkontoret Snøhetta, i samarbeid med American Scandinavian Foundation. Utstillingen ble arrangert i forbindelse med 10-årsjubileet til Scandinavia House i New York. Norsk Form har i tillegg hatt ansvar for vandringen av utstillingen Detour i New York, samt Strasbourg og Lyon i Frankrike. I samarbeid med The Architectural Foundation i Storbritannia var Norsk Form ansvarlig for et utvekslingsprogram om norsk og britisk arkitektur, som resulterte i at norsk arkitektur ble profilert under London Architecture Festival.

STATUS.NÅ 2010 – OPPFØLGING AV ARKITEKTUR- POLITIKKEN

Norsk Form hadde i 2010 ansvar for å følge opp arkitekturpolitikken. Et av resultatene er rapporten *status.nå 2010*.

Ett år etter at handlingsplanen for den nye norske arkitekturpolitikken ble lansert, ble sentrale aktører invitert til symposium for å gjøre opp status, diskutere hva som hadde skjedd i kjølvannet av det politiske engasjementet og gi innspill til videre satsing. Symposiet ble arrangert av Norsk Form i samarbeid med Norges forskningsråd og Kulturdepartementet.

Som bakgrunn for status-symposiet ble det gjennomført møter med representanter fra de fleste involverte departementer. Møtene omhandlet det enkelte departements rolle i handlingsplanen, tiltak som kan trekkes fram, samt framtidige tiltak og eventuelle andre forhold som er viktige for aktualisering og videreutvikling av den norske arkitekturpolitikken. Oppsummert er det mulig å fastslå at ca 50 % av tiltakene er oppfylt, mens resten stort sett er godt i gang. Mange tiltak faller også i kategorien uklar status, men antatt igangsatt.

Årsaken til at andelen oppfylte tiltak er så høy, bare etter ett år, er begrunnet i at flere av tiltakene i handlingsplanen allerede var iverksatt eller planlagt. Oppgaven nå er å formulere nye tiltak spesifikt for handlingsplanen for å gi denne økt egeninnhold og konsekvens for arbeidet framover.

Norsk Form deltok også i styringsgruppen for utvikling av Wild Card-ordningen, et springbrett for unge arkitekter.

status.nå 2010

Norsk arkitekturpolitikk

Internt notat til Embetsgruppen for norsk arkitekturpolitikk, november 2010

DEPARTEMENTENE

STATUS.NÅ 2010

- Norsk Form har fått en vesentlig rolle i å videreføre arkitekturpolitikken.
- Statusgjennomgangen er et ledd i dette. Det er et omfattende arbeid som følges opp videre for å gi et helhetlig bilde av resultatene arkitekturpolitikken skaper.
- Norsk Forms anbefalinger er samlet i rapporten *status.nå 2010*.

KULTURELT MANGFOLD

Norsk Form arbeider for at kulturelt mangfold skal bli ivaretatt i prosjekter, aktiviteter og publikumsarbeid.

- Design og helse var temaet for Statens designkonkurranse 2010. Uavhengig av bakgrunn og etnisitet skal alle i Norge ha et likeverdig helsetilbud. Likevel får mange ikke tilbudet de har behov for, ofte pga. kulturforskjeller og språkvansker. Dette er en av årsakene til økende ulikhet i helsetilstanden i befolkningen. To prosjekter ble utlyst i Statens designkonkurranse: «Trygg og informert fra A til Å» og «DiaHelse». «DiaHelse» er et forebyggingstilbud spesielt rettet mot kvinner fra Sørøst-Asia, med type 2-diabetes. Designerne skal hjelpe helsefaglig personell med rekruttering, kultursensitiv helseformidling og samhandlingsprosesser blant aktørene tilknyttet tjenesten. Prosjektet fortsetter i 2011.
- Design og demokrati var temaet for Statens designkonkurranse 2008, som bl.a. tok i bruk piktogrammer for at velgere som ikke kan lese og/eller skjønne norsk skal kunne gjennomføre valghandlingen på egen hånd. Valgutstyret er nå satt i produksjon og tilbys alle norske kommuner fra kommunevalget 2011.
- Prosjektet MAN MADE COMMUNITY belyste gjennom kveldsmøte, workshop og utstilling hvordan et hus for hjemløse østafrikanere på Grønland i Oslo også kan bli et kulturhus for nabolaget. Somaliere, politikere, naboer og andre i nærmiljøet deltok i prosessen. Prosjektet realiseres av Kirkens Bymisjon i 2011.
- Utstillingen Interweavings tematiserte migrasjon og det flerkulturelle Norge gjennom tekstiler, film og fotografier laget av innvandrerkvinner tilknyttet Tekstilverkstedet i bydel Alna og asylmottaket i Ytre Arna. Tekstilverkstedet har eksistert i ca. 12 år og gjennom klesproduksjon lærer innvandrerkvinner norsk. Asylmottaket i Ytre Arna inngår i prosjektet Kulturell veving, som fikk Regionale design- og arkitekturmidler for 2008.
- Det ble arrangert kveldsmøter, sykkelturer og BaByvandring som på ulike måter relaterte seg til kulturelt mangfold.

OM NORSK FORM

Ved utgangen av 2010 var det 28 ansatte, hvorav fire var i permisjon. Ytterligere to personer var engasjert i prosjektet Design uten grenser. Antall årsverk pr. 31.12. var 27.4.

Stiftelsen ledes av et styre på seks personer oppnevnt av KUD (3), KS (1), Profesjonsrådet for arkitekturutdanning (1) og Profesjonsrådet for design i høgere utdanning (1). Stiftelsens direksjon bestod av direktør Nina Berre frem til 1.5. og av direktør Andreas Vaa Bermann fra 23.8. Ledelsen utgjør i tillegg fagsjef, økonomi- og administrasjonssjef og kommunikasjonssjef, som fungerte som konstituert direksjon i perioden 1.5. – 23.8.

Virksomheten har sitt tilholdssted i DogA Norsk Design- og Arkitektursenter. Senteret drives via et aksjeselskap som eies av Norsk Form og Norsk Designråd, hver med 50 % aksjer. DogA er ansvarlig for utleie av utstillings- og konferanselokaler, drift av butikk, sentralbord- og resepsjonstjenester. DogA inngikk i 2010 et samarbeid med bokhandlerkjeden Akademika. Restauranten fikk høsten 2010 nye eiere.

Antall besøkende var i underkant av 40 000 personer.

Norsk Forms aktiviteter

PROSJEKTER

ARKITEKTURPOLITIKK

- Bylab
- Digitalt barnetråkk
- Helse og omgivelser

DESIGN UTEN GRENSER

- Hospitering av designere fra Guatemala og Uganda, hos Laerdal Medical, Spor Design og Håkki
- Håndverksprosjekt i Guatemala
- Lokalproduserte mopedhjelmer i Uganda
- Manual for sykkelveinett i Guatemala city
- Utvikling av økologiske toaletter for slumområder i Uganda.

Statens designkonkurranse 2008: Implementering Design og demokrati

Statens designkonkurranse 2010: Utvikling og gjennomføring Design og helse

KONKURRANSER

Statens designkonkurranse 2010: Design og helse

NETTVERK OG UTVALG

Europaråd

EFAP – European Forum for Architectural Policies

Innovasjon og samfunn

Profesjonsrådet for designutdanning

TAB – Tverrfaglig arena for byutvikling

Tverretattlig kommunenettverk innen omsorgssektoren

Utenriksdepartementets fagutvalg for arkitektur og design

UNDERVISNING OG STUDIETURER

FORMlab arkitekturverksted

FORMlab designverksted

Lærerkurs i design og arkitektur

Nettverk for bedre designundervisning

To studieturer til København: Eldreboliger for bedre livskvalitet.

Tre sommerleire for barn på DogA

KONFERANSER OG SEMINARER

14.04. Bærekraft og attraktivitet

15.06. Vern i byutviklingen. Oslo Rådhus (TAB)

22.09. Evaluering av Design uten grenser

26.09. Norwegian Architecture. Authenticity, Heritage and Renewal. Seminar for studenter på Tongji-universitet i Shanghai.

27.09. The Architecture of Tourism. Authenticity, Heritage and Renewal. Architectural policies and aspects of architectural quality. Den norske paviljongen på Expo, Shanghai.

27.09. Arkitektur i skolen

06.10. Oppstartsseminar for Bylab-byene, Trondheim

01.10. Status.nå – symposium 2010

21.10. Partnerskap for innovasjon

07.12. Regional planlegging, en illusjon?

UTSTILLINGER

- 12.12. – 14.02. Eurovisions. Nyåpning av utstillingen og premieutdeling Europan 18.1.
19.01. – 21.03. Detour Lyon, Frankrike
21.01. – 28.02. Visning av prosjekter som var med i konkurransen om Vøringsfossen / Nasjonale turistveger, DogA
26.04. – 08.05. Interweavings. Prosjektene «Kåpene vi bærer» og «There is no place like here», DogA
01.05. – 31.10. Detour Shanghai. Expo, Shanghai, Kina
01.06. – 15.08. New Nordic Landscapes, Shanghai, Kina
02.09. – 12.09. PRISVERDIG!, DogA
25.09. – 02.10. MAN MADE COMMUNITY
23.09. – 21.11. Manmade Environment
04.10. – 28.11. Prosjekt Morrinho. Livet i en favela, DogA
29.10. – 09.03. Nordic Models + Common Grounds, Scandinavia House, New York, USA

KVELDSMØTER

- 18.01. Prisutdeling Europan 10
27.01. Norsk arkitekturseier i Sverige
03.02. Ungt blod i Groruddalen
10.02. Når designet stemmer
24.03. Manmade Solutions
14.04. Design på landet
28.04. Can design save health care?
12.05. Visuelt 2010
29.09. Veien til sykkelhimmelen
27.10. Medvirkning for bedre byrom
10.11. Snøhettas Norden

ANDRE ARRANGEMENT

- 13.01. Presentasjon av arkitektkontoret Space Group
18.01. Premieutdeling Europan. Åpning av del to av utstillingen Eurovisions.
17.04. Livet på Grønland og Døden på Oslo S (Film og samtale)
28.04. BaByvandring i Bjørvika
04.05. BaByvandring på Kalbakken: Den nye byen for det nye mennesket
11.05. BaByvandring på Ammerud: Kranbaner og betongestetikk
18.05. BaByvandring på Romsås: 68'erne kommer
25.05. Arkitekturvandring i Bjørvika
Uke 35 Future City Game. Workshop med britiske arkitekter, naboer og politikere om boliger og kultursenter for østafrikanere på Grønland.
01.09. New Architects: Norway_UK
02.09. Norsk Forms prisfest
04.09. «My Playground» – filmpremiere og parkour-workshop
07.09. Lansering Statens designkonkurranse 2010. Bergen
08.09. Lansering Statens designkonkurranse 2010. DogA
08.09. BaByvandring: Bjørvika – Fjorden Baby!
09.09. Lansering Statens designkonkurranse 2010. Trondheim
15.09. BaByvandring: Vinderen – Fra bondegårder til funkis og lykkebo
15.09. Samfunnsarkitekten Frode Rinnan. Boklansering
22.09. Bysykkeltur til «den hemmelige hagen»
22.09. Filmkveld: «Manufactured Landscapes» (2007)
27.09. – 01.10. Workshop; Bygging av husly, Design uten grenser, i DogA
27.09. Arkitektur i skolen. Villa Stenersen
28.09. Filmkveld: «Koyaanisqatsi – Life out of balance» (1982)
29.09. BaByvandring: Furuset
30.09. Bysykkeltur: Den feilslåtte byen
15.12. – 19.12. Pepperkakebyen Slum City. Deltok med Design uten grensers huslyprosjekt og urinal

Åpent hus og omvisning på Villa Stenersen første søndag i hver måned.

FOREDRAG

Norsk Forms ansatte holdt ca. 40 foredrag nasjonalt og internasjonalt.

PRESSE- OG EKSPERTBESØK

Norsk Form har gitt råd til UD og utestasjonene og har tatt i mot ca. 15 internasjonale presse- og ekspertbesøk. Norsk Form tok også initiativ til en pressereise for 15 spesielt utvalgte journalister fra Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike, Spania, Polen, Singapore, Kina, Japan og USA i tilknytning til Oslo Arkitekturtriennale, noe som resulterte i mange oppslag om norsk arkitektur i internasjonal presse.

NORSK FORMS PRISER

Hvert år deler Norsk Form ut tre priser: Jacob-prisen, Hedersprisen og Norsk Forms pris til unge formgivere. I 2009 fikk smykkekunstner Sigurd Brogner Jacob-prisen, kritiker Jorunn Veiteberg Hedersprisen og Daniel Rybakken Norsk Forms pris til ung formgiver. Kulturminister Anniken Huitfeldt og Norsk Forms styreleder delte ut prisene.

UTENRIKSDEPARTEMENTETS TILSKUDDSDORDNING

Utenriksdepartementets fagutvalg for design og arkitektur deler hvert år ut reise- og transporttilskudd til profesjonelle utøvere som skal stille ut egne arbeider eller forelese ved viktige internasjonale arenaer. Norsk Form administrerer utdelingen, og fagutvalget ledes av Norsk Forms direktør. Øvrige medlemmer var industridesigner Hedda Heyerdahl Braathen, moteekspert Renée Forsberg, sivilarkitekt Einar Jarmund og Dave Vikøren, professor ved avdeling for design ved Kunsthøgskolen i Bergen. Tildelingsmidler for utdeling i 2010 var kr. 1 200 000. Det ble mottatt totalt 182 søknader på til sammen kr. 5 196 742. Av disse ble 142 søknader innvilget på til sammen kr. 1 200 000.

Resultatregnskap 2010

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER

	NOTE	2010	2009
Salgsinntekter/konferanseavgift		1 053 525	985 345
Andre driftsinntekter		273 075	1 134 533
Leieinntekter		61 600	136 850
Tilskudd	1	38 859 512	34 100 742
Sum driftsinntekter		40 247 712	36 357 471
Prosjektkostnader		20 634 389	18 620 861
Varekjøp		28 760	69 270
Lønninger og andre personalkostnader		10 951 045	9 981 140
Husleie		2 409 236	2 165 033
Utgifter til drift av lokalene		3 405 174	2 971 645
Avskrivninger		323 984	297 561
Tap på fordringer		0	1 247
Annen driftskostnad		3 114 109	2 553 782
Sum driftskostnader		40 866 697	36 660 540
Driftsresultat		-618 985	-303 070

FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER

Renteinntekter		142 990	152 487
Andre finanskostnader		1	3 969
Netto finansposter		142 989	148 519
Resultat før ekstraordinære inntekter og kostnader		-475 996	-154 551
ÅRSRESULTAT		-475 996	-154 551

OVERFØRINGER

Overført fra avsetning AFP		-475 996	-154 551
Overført til annen egenkapital		0	0
Sum disponert		-475 996	-154 551

EIENDELER

	NOTE	2010	2009
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Investeringer Villa Stenersen		25 750	25 750
Investeringer Norsk Form		855 495	1 073 120
Investeringer i Kongens gate		19 928	29 892
Investeringer grafisk profil		0	23 625
Investeringer i teknisk utstyr		118 209	190 979
Sum varige driftsmidler		1 019 382	1 343 366
Aksjer		270	62 270
Sum anleggsmidler		1 081 652	1 405 636
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Tilskudd tilgode		0	0
Andre fordringer		901 349	945 448
Sum fordringer		901 349	945 448
Bankinnskudd kontanter og lignende		5 798 473	5 793 924
Sum omløpsmidler		6 699 822	6 739 372
SUM EIENDELER		7 781 474	8 145 007

EGENKAPITAL OG GJELD

	NOTE	2010	2009
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Avsetning til AFP		212 453	688 449
Annen egenkapital		129 167	129 167
Sum annen egenkapital		341 620	817 616
Sum egenkapital		541 620	1 017 616
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandører		653 611	709 655
Skyldige offentlige avgifter		1 167 617	1 246 759
Skyldig feriepenger lønn o.l.		1 219 427	1 178 735
Avsetning påløpte kostnader		481 710	233 785
Avsetning prosjektilskudd	1	3 717 489	3 758 458
Sum kortsiktig gjeld		7 239 854	7 127 392
Sum gjeld		7 239 854	7 127 392
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		7 781 474	8 145 007

NOTE 1. TILSKUDD

Driftstilskudd fra KUD (kap. 322 post 75)	27 210 000	
Sum	27 210 000	27 210 000
Prosjektilskudd fra KUD		
Expo Shanghai 2010	1 500 000	
Sum	1 500 000	1 500 000
Prosjektilskudd fra andre		
Design uten grenser (Fredskorpset)	1 879 191	
Design uten grenser (Fredskorpset) Tilbakebetaling av ubenyttet tilskudd	-47 787	
Design uten grenser (Norad)	1 986 193	
Tilskuddsordning (Utenriksdepartementet)	1 226 298	
Arkiteturpolitikk konferanse (Norges forskningsråd)	50 000	
Detour - vandring USA (Innovasjon Norge)	200 000	
Detour - vandring USA (Statens vegvesen)	100 000	
Detour - vandring St.Etienne (Den norske ambassaden i Frankrike)	75 000	
Detour - vandring Danmark (Den norsk ambassaden i Danmark)	112 000	
Expo seminar (Det norske generalkonsulatet i Shanghai)	200 000	
Expo Shanghai (Statens vegvesen)	1 500 000	
Expo Shanghai (Utenriksdepartementet)	190 000	
Expo Shanghai (Innovasjon Norge reiseliv)	400 000	
Nordic Models - utstilling (Utenriksdepartementet)	300 000	
Nordic Models - utstilling (The American Scandinavian Foundation)	426 298	
Oslo Arkitekturtriennale (British Council)	45 000	
Manmade-utstilling (Oslo Arkitekturtriennale)	900 000	
Manmade-katalog (Nordisk kulturfond)	266 463	
DogA-sommerskole (DogA)	32 387	
Helse og livskvalitet Nettverk (Diverse kommuner)	252 500	
Helse og livskvalitet Nettverk (Stiftelsen Kirkens Bymisjon)	15 000	
Sum	10 108 543	10 108 543
Tilbakeført ubenyttet prosjektilskudd 2009		3 758 458
Sum		42 577 001
Avsetning ubenyttet prosjektilskudd 2010		3 717 489
Sum inntektsført tilskudd 2010		38 859 512

